

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

10 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Łochowski (przewodniczący)

SSN Jacek Grela (sprawozdawca)

SSN Maciej Kowalski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 10 marca 2026 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej A.P.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z 6 grudnia 2022 r., VI ACa 706/20,

w sprawie z powództwa A.P.

przeciwko Bank spółce akcyjnej w K.

o zapłatę,

**1. uchyla zaskarżony wyrok w części, tj. w punkcie I i oddala
apelację pozwanego;**

**2. zasądza od Bank spółki akcyjnej w K. na rzecz A.P. 3700 (trzy
tysiące siedemset) złotych kosztów postępowania kasacyjnego.**

Jacek Grela Marcin Łochowski Maciej Kowalski

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 15 czerwca 2020 r. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie zasądził od Bank spółki akcyjnej w K. na rzecz A.P. 545 895,58 zł z odsetkami ustawowymi od 20 grudnia 2017 r. do dnia zapłaty.

Wyrokiem z 6 grudnia 2022 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie zmienił częściowo ww. wyrok w ten sposób, że oddalił powództwo co do odsetek ustawowych za opóźnienie od wskazanej tam kwoty za okres od 20 grudnia 2017 r. do 19 września 2022 r. oraz oddalił apelację w pozostałej części.

Sąd drugiej instancji ustalił, że 24 lipca 2008 r. strony zawarły umowę kredytu hipotecznego, indeksowanego kursem CHF, na 611 390,68 zł, przeznaczonego na: spłatę kredytu mieszkaniowego udzielonego przez inny bank. Umowa została zawarta na okres od 24 lipca 2008 r. do 15 listopada 2027 r. W lipcu 2008 r. strony zawarły aneks do umowy, w którym wydłużyły termin spłaty kredytu do 15 sierpnia 2032 r. oraz zmieniły wysokość odsetek maksymalnych i odsetek podwyższonych. Według stanu na 23 marca 2017 r. powódka uiściła na rzecz pozwanego łącznie 518 340,56 zł.

Powódka 12 grudnia 2017 r. skierowała do pozwanego pismo, w którym wskazała na abuzywność postanowień zawartej umowy i wezwała go do zapłaty 545 895,58 zł w terminie 7 dni pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

Sąd Apelacyjny uznał, że niezasadne było żądanie zasądzenia na rzecz powódki odsetek ustawowych za opóźnienie za okres od 20 grudnia 2017 r. do 19 września 2022 r. Roszczenie o zwrot świadczenia nienależnego zaktualizowało się bowiem po złożeniu przez nią oświadczenia wyrażającego żądanie ochrony w oparciu o regulacje dotyczące ochrony konsumenckiej i akceptację skutków upadku (nieważności) umowy. To w wyniku tego oświadczenia z 5 września 2022 r. umowa kredytu stała się ostatecznie i trwale bezskuteczna (nieważna). Oświadczenie to zostało zaś zakomunikowane pozwanemu na rozprawie 12 września 2022 r., a zatem dopiero od tej daty nie powinien on już mieć żadnych wątpliwości, co do tego, że powódka nie sanuje niedozwolonych postanowień umownych i konsekwentnie żąda zwrotu spełnionych przez nią świadczeń. Poczynając zatem od dnia następnego pozwany zobowiązany był spełnić

świadczenie niezwłocznie (art. 455 k.c.), to jest w terminie nie dłuższym niż tydzień. Zaniechanie zwrotu świadczeń po tym terminie uzasadniało twierdzenie o powstaniu po jego stronie stanu opóźnienia i zasądzenie odsetek (art. 481 § 1 i 2 k.c.), liczonych dopiero od 19 września 2022 r. (tj. 7 dni po 12 kwietnia 2022 r.).

Powyższe orzeczenie zaskarżyła skargą kasacyjną powódka, zarzucając naruszenie prawa materialnego, tj. art. 455 k.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na błędnym przyjęciu, że pozwany zobowiązany był do niezwłocznej zapłaty (zwrotu) na jej rzecz świadczeń pieniężnych spełnionych przez nią w wykonaniu niewiążącej stron umowy kredytu, dopiero po otrzymaniu złożonego przez nią w toku postępowania w drugiej instancji oświadczenia o skorzystaniu z przysługującej jej ochrony i podtrzymaniu swojego roszczenia, zawierającego wzmiankę o poinformowaniu o skutkach uznania postanowień umownych za niedozwolone, w tym upadku (nieważności) całej umowy i potencjalnych konsekwencjach takiego ustalenia, nie zaś po uprzednim wezwaniu pozwanego do zapłaty.

We wnioskach skarżąca domagała się uchylenia pkt I sentencji zaskarżonego wyroku i jego zmiany przez oddalenie apelacji pozwanego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna okazała się uzasadniona.

Spór stron dotyczy jedynie rozstrzygnięcia o odsetkach ustawowych za opóźnienie. Uznanie abuzywności głównych świadczeń stron, a takimi są postanowienia zawierające klauzule kształtujące mechanizm indeksacji, zastrzeżone w umowie kredytu złotowego indeksowanego do waluty obcej lub denominowanego w walucie obcej (zob. np. wyrok SN z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, OSNC-ZD 2021, nr 2, poz. 20), pociąga za sobą dalsze konsekwencje. Problemy te zostały w zdecydowanej większości rozwiązane w uchwale składu całej Izby Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22 (OSNC 2024, nr 12, poz. 118), w uzasadnieniu której wskazano m.in., że w praktyce zakwestionowanie przez kredytobiorcę związania niedozwolonym postanowieniem umownym jest najbardziej typowym przypadkiem, gdy można przyjąć, iż konsument odmawia potwierdzenia niedozwolonego postanowienia.

Obecnie w orzecznictwie i doktrynie nie ulega wątpliwości, iż roszczenia z tytułu nienależnego świadczenia mają charakter bezterminowy (zob. np. uchwały SN: z 6 marca 1991 r., III CZP 2/91, OSNC 1991, nr 7, poz. 93, i z 26 listopada 2009 r., III CZP 102/09, OSNC 2010, nr 5, poz. 75; wyroki SN: z 17 grudnia 1976 r., III CRN 289/76; z 22 marca 2001 r., V CKN 769/00, OSNC 2001, nr 11, poz. 166; z 24 kwietnia 2003 r., I CKN 316/01, OSNC 2004, nr 7-8, poz. 117; z 28 kwietnia 2004 r., V CK 461/03; z 11 marca 2010 r., IV CSK 401/09; z 8 lipca 2010 r., II CSK 126/10; z 28 sierpnia 2013 r., V CSK 362/12; z 9 sierpnia 2016 r., II CSK 760/15; z 9 lutego 2017 r., IV CSK 171/16, i z 29 września 2017 r., V CSK 642/16). W tej sytuacji termin do spełnienia świadczenia wyznacza się na podstawie art. 455 k.c. Powinno ono być spełnione niezwłocznie po wezwaniu skierowanym przez zubożonego wierzyciela do dłużnika.

Skoro powódka wezwała pozwanego bank do zapłaty pismem z 12 grudnia 2017 r. do zwrotu spełnionych przez nią świadczeń w terminie 7 dni, to upływ tego terminu spowodował powstanie wymagalności jej roszczenia i od tej chwili pozwany znajdował się w opóźnieniu. Uzasadniało to zasądzenie odsetek za opóźnienie od tego momentu (art. 481 § 1 k.c.), a przeciwne stanowisko Sądu Apelacyjnego jest błędne.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁶ zd. 1 k.p.c., uchylił wyrok Sądu drugiej instancji w zaskarżonej części i orzekł co do istoty sprawy przez oddalenie apelacji pozwanego (art. 385 k.p.c.) oraz zgodnie z art. 108 § 1 i art. 98 k.p.c. rozstrzygnął o kosztach postępowania kasacyjnego.

Jacek Grela

Marcin Łochowski

Maciej Kowalski

[S.J.]

[SOP]